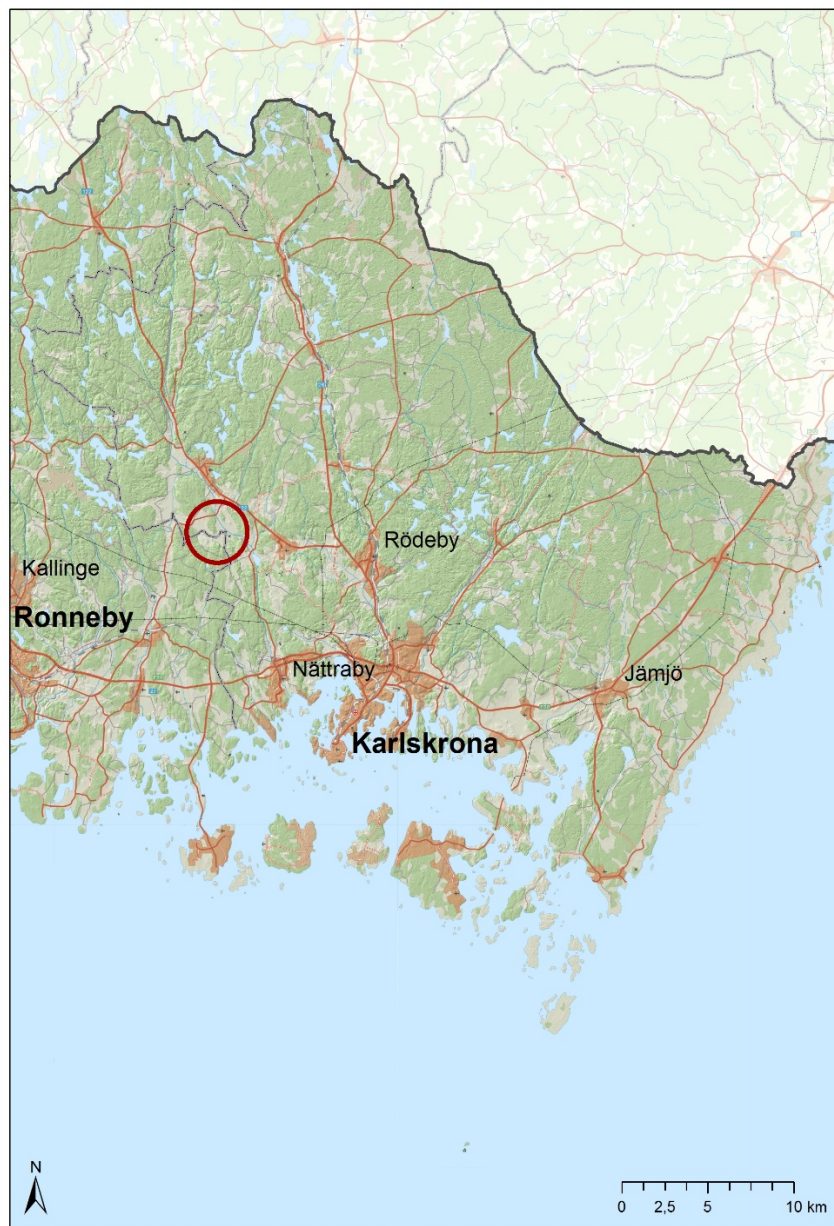

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410177 Jämsunda

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Ulrika O Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410177 Jämsunda**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 11,1 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-05-22

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-31

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9020 - Nordlig ädellövskog

9160 - Näringsrik ekskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Jämsunda bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

I Jämsunda är det prioriterade bevarandevärdet ädellövskogen av lundkaraktär med värdefull lundflora och ett varierat trädskikt av ädellöv. Området har betydelse för bevarandet av och möjligheten till spridning av kryptogamer knutna till ädellövträd och hamlade träd samt en osedvanligt rik lundflora.

Beskrivning av området

Natura 2000-området i Jämsunda ligger i västra Karlskrona kommun på gränsen mot Ronneby kommun. Området är omgivet av framförallt åkermark. Ädellövskogen sluttar svagt mot öst och vilar på en berggrund av grönsten som på flera ställen går i dagen. Grönstenen finns även i de lösa jordlagren, vilket resulterar i en för länet mycket rik lundflora. Hela området är nyckelbiotop

eller naturvärdesobjekt. I norra delen följer stenmurar längs fastighetsgränserna. Flera äldre brukningsvägar löper genom området i öst - västlig riktning. Jämsunda har tydlig prägel av tidigare hävd genom bete, men har idag sina naturvärden knutna till ädellövträden och floran. Den tidigare markanvändningen syns i förekomsten av grova träd av både ek och lind, samt spår av hamling hos enstaka lindar. Andra trädslag som förekommer är avenbok, ask (starkt hotad), lönn, oxel samt enstaka bok, gran och tall. Barrträd förekom överhuvudtaget inte i området i början på 1900-talet enligt gamla häradskartan. I buskskiktet ses hassel, björnbär och hagtorn. Områdets mellanparti domineras av likåldrig avenbok med inslag av ek, enstaka gran och sälg. Här behöver tiden ge området ett större inslag av äldre och grova träd samt tillgång till död ved. Lundfloran är mycket rik i stora delar av området. Här ses blåsippan, buskstjärnblomma, lungört, skogsbingel, tandrot, vitsippa och vårärt. Flera signalarter av mossor såsom fällmossa, guldlockmossa, platt fjädermossa och porellor växer på träden. Dessa har i områdets norra delar riklig påväxt av skägglavar och här växer till exempel rosa lundlav (sårbar) och violett fingersvamp (sårbar). Enligt uppgift från nyckelbiotopsinventeringen förekommer mindre hackspett i området.

Vad kan påverka negativt

- Skogsbruk och större avverkningar i anslutning till området. Avverkningar i omedelbar närhet till området kan till exempel påverka ytvattnets flöden och kvalitet, grundvattnets nivåer och kvalitet samt fuktighet och ljusförhållanden i området.
- Bortförelse av död ved i alla former. Den döda veden är förutsättning för flera arter av svampar och insekter.
- Möjligen kan kemikalieanvändning inom närliggande åkermark hota den känsliga lav- och mossfloran.
- Grova och gamla ädellövträd kan hotas genom konkurrens från yngre lövträd och gran, som växer upp i trädkronan. Växer bestånden igen, har arter knutna till gamla och grova träd svårt att överleva på grund av att ljus och fuktighet försämras.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

Området är sedan november 1997 skyddat genom fem naturvårdsavtal mellan Skogsstyrelsen och områdets tre olika markägare. Avtalsperioden är i samtliga fall 50 år. Avtalsperioden för två av naturvårdsavtal har löpt ut och Länsstyrelsen har som målsättning att under 2017 besluta om naturreservat.

Behov av skötselåtgärd

- Utglesning i trädskiktet för att gynna ek, lind, ask, lönn och i viss mån även asp och gammal hassel. Yngre träd i kronorna på äldre träd, kan toppkapas.
- Området och omgivningen norrut behöver formellt skydd.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9020 - Nordlig ädellövskog

Areal: 2,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den nordliga ädellövskogen i Jämsunda återfinns i områdets norra delar. I trädskiktet återfinns de flesta ädla lövträd såsom ek, avenbok, ask, lind och lönn, samt enstaka bok. Marken är näringsrik och frisk till fuktig i svackor. Inslag av gran förekommer och här växer även asp, sälg och oxel samt buskar av hassel och hagtorn. Ädellövskogen har en rik lundflora samt värdefull moss- och lavflora, framförallt skägglavar, knuten till gamla, grova ädellövträd. I området växer orangeputrad klotter lav (nära hotad), som trivs på högstubbar av bok. Torrträd och död ved finns, men behövs i större omfattning. Spår av hamling kan ses hos flera lindar och grova ekar inte minst i kantzonen mot åkern. I fältskiktet syns karaktärsarter som blåsippa, lungört, skogsbingel, tandrot, vitsippa och vårärt. Stora delar av området norr om Natura 2000 är nyckelbiotop, lövskogslund.

Bevarandemål

Arealen av nordlig ädellövskog ska vara minst 2,5 hektar. Ädellövträd ska vara dominerande inslag i hela området. Ek tillsammans med avenbok ska inte utgöra mer än hälften av grundytan. Övriga ädellövträd som ask, lind, lönn och alm ska gynnas. Det ska finnas gamla och senvuxna träd och för yngning av nya träd som efterträdare till ädellövträden. Det ska finnas död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Det ska finnas typiska arter av mossor och lavar, såsom fällmossa, guldlockmossa och platt fjädermossa, lönnlav och bokvårtlav (nära hotad). Blåsippa, lungört, skogsbingel, tandrot och vårärt förekommer allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott. Ett större inslag av död ved behövs och frihuggning av naturvärdesträd.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 8,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Jämsundas näringsrika ekskog vilar på berggrund av grönsten. Naturtypen återfinns i områdets mellersta och södra delar och i åkerholmen öster om området. Skogen är flack till svagt sluttande mot öst och söder och utgör delvis en rest av gammal löväng. Spår av hamling finns hos enstaka träd och grova ekar förekommer. I norr avgränsas ekskogen av stenmur. Ek-avenbokskogen i Jämsunda domineras av antingen avenbok i de mellersta delarna eller ek i de södra, med inslag av al och asp i fuktigare sänkor, björk, gran, enstaka lind, lönn och tall. Häradskartan från början av 1900-talet visar inget inslag av barrträd alls i området. I buskskiktet återfinns björnbär och hassel. En del hassel är mycket gammal. Mossor, framförallt trädlevande, som växer i området är fällmossa, guldlockmossa och porellor och lavar såsom rosa lundlav förekommer. Fältskiktet är rikt med lundväxter som blåsipppa, vitsippa, buskstjärnblomma, lungört, skogsbingel, storrams och tandrot, delvis i blockrik miljö. Av svampar har rapporterats bland annat läderskål (signalart) och ekticka (nära hotad).

Bevarandemål

Arealen av näringsrik ekskog ska vara minst 8,6 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till framförallt ek men även andra ädellövträd. Det ska finnas död ved i olika former inklusive levande träd tämligen allmänt med döda träddelar och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma genom en mosaik mellan täta respektive öppna och glest beskogade delar. Skogsbingel, lungört och storrams ska återfinnas allmänt i området och fällmossa, guldlockmossa och porellor ska förekommer på flera träd.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt. Större förekomst av död ved och en varierad ålder i trädsiktet, med tydligt inslag av gamla träd, behövs i hela området.

Dokumentation

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen. 2016. www.artportalen.se (uttag 2016-11-09).

Länsstyrelsen i Blekinge län. 2008. Basinventering av skog i skyddade områden, typiska och egna indikatorarter. Skog PC. Opublicerat material.

Länsstyrelsen i Blekinge län. 2016. Förslag till beslut och skötselplan för Jämsunda-Hillerstorp naturreservat. Opublicerat material.

Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.-11.

Rikets Allmänna Kartverk. 1917-1918. Häradsekonomiska kartan. Tving, Karlskrona, Blekinge län. Digitalt material © Lantmäteriet. www.lantmateriet.se.

Skogsstyrelsen. 1996. Naturvärdesobjekt. Ärendebeteckning: N 2403-1996.

Skogsstyrelsen. 1996. Naturvärdesobjekt. Ärendebeteckning: N 2405-1996.

Skogsstyrelsen. 1996. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 2404-1996

Skogsstyrelsen. 1996. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 2455-1996.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:917. Objekt ID: 62388031479508.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:918. Objekt ID: 62389671479477.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:933001. Objekt ID: 62390971479412.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:933002. Objekt ID: 62388631479482.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:95501. Objekt ID: 62388041479737.

Skogsstyrelsen. 1997. Naturvårdsavtal 1997:95502. Objekt ID: 62387051479512.

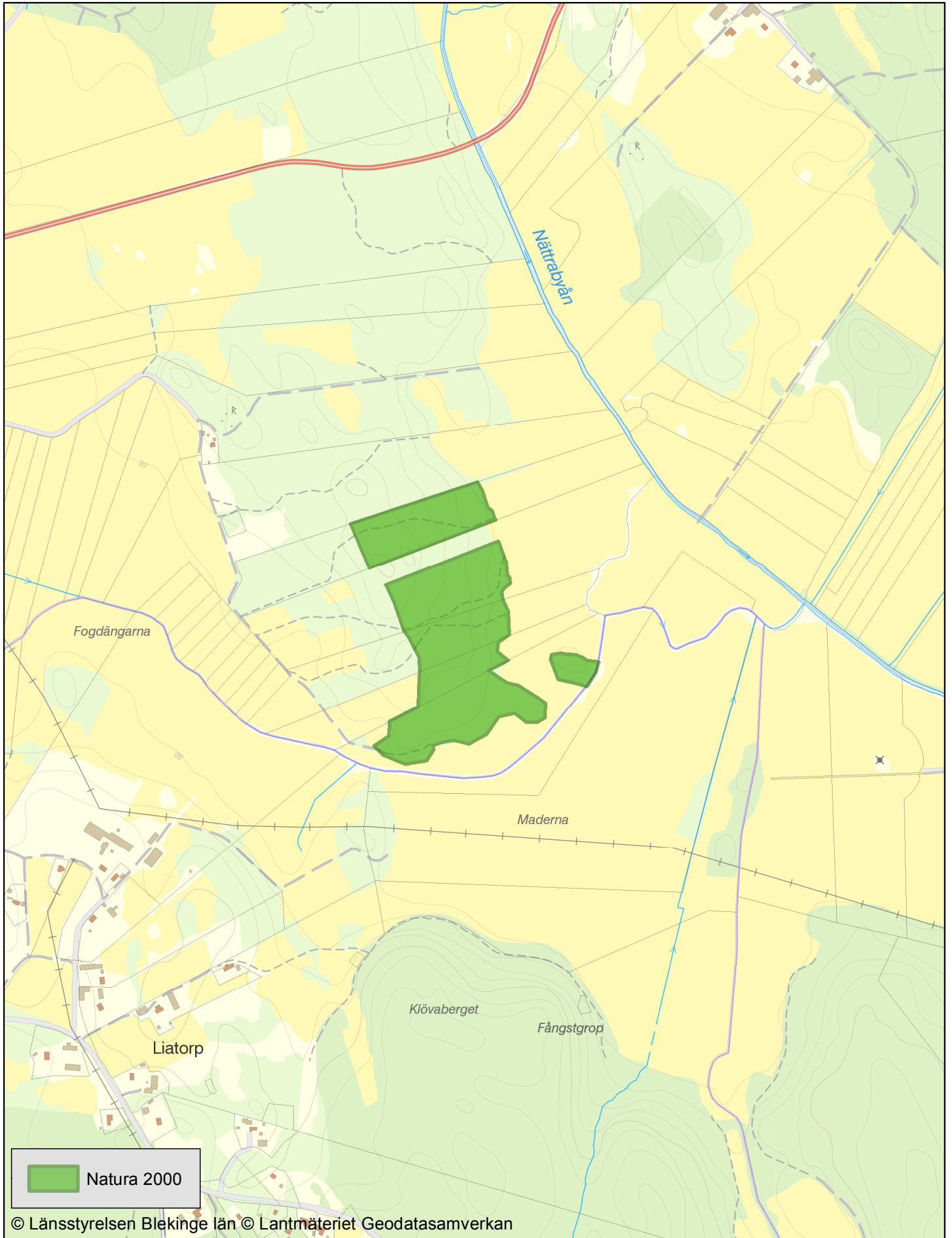
Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta.

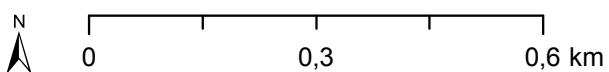

Natura 2000 - SE0410177 Jämsunda

© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantrådet Geodatasamverkan

Kartskala 1:10 000